

HOMILIE VIJFDE ZONDAG VAN PASEN C ZA 18 / ZO 19 MEI 2019

We zijn al een aantal zondagen op weg in de paastijd, op weg ook naar het feest van 's Heren Hemelvaart, op de 40^e dag na Pasen. De zondagen vóór en na deze feestdag zullen in het teken staan van het afscheid, dat men zou het kunnen omschrijven als het tweede afscheid van Jezus nadat Hij op de dag van Pasen als de Verrezenen weer bij zijn leerlingen is teruggekeerd. In deze dagen rond dit tweede afscheid worden door de Kerk ter overweging de woorden herhaald die Jezus uitsprak tijdens zijn eerste afscheid bij het laatste samenzijn met zijn leerlingen. Op die avond vóór zijn lijden heeft Jezus woorden gesproken, die als een geestelijk testament beschouwd mogen worden. Het zijn kostbare woorden. Zo zal menigeen na een slechtnieuwsgesprek bij de dokter, aan zijn gezin ook een laatste boodschap overbrengen. "Let hierop. Let daarop." En vooral: "Blijf bij elkaar en laat elkaar nooit los." Zo laat ook Jezus aan zijn leerlingen bijzondere woorden na, maar zijn boodschap heeft op die avond zijn leerlingen nauwelijks bereikt. De ernst van de situatie is hen volledig ontgaan. Daarom overweegt de kerk die kostbare woorden in de aanloop naar het tweede afscheid. We lezen uit de eerste afscheidsrede van Jezus.

Maar voorafgaande aan die afscheidswaarden vindt er dat incident van de voetwassing plaats. Iedereen voelt zich te goed om dat gebaar van dienstbaarheid te stellen ten opzichte van elkaar. Met gevoel voor rangorde zoeken de vrienden de beste plaatsen op. De toon is gezet. Ruzie onder de vrienden. Daarom bindt tegen alle regels in Jezus als de belangrijkste in het gezelschap een schort om, neemt een kom water en gaat de voeten van de vrienden wassen. Juist dat gebaar van Jezus, doet zijn vrienden door de mand vallen. Ze zijn alleen met zichzelf bezig. Dat gebaar van Jezus laat hen in de spiegel zien, hoe eigengereid ze eigenlijk zijn. Baas boven baas. "Ik was jou toch zeker niet de voeten." De boodschap van Jezus is dan ook duidelijk: 'Zo moeten jullie met elkaar omgaan: niet als heersers, maar in dienstbaarheid.'

Dat gebaar van de voetwassing doet ons de woorden van Jezus begrijpen, die ons wat raadselachtig in de oren klinken. Jezus zegt: '**Nu is de Mensenzoon verheerlijkt en God is verheerlijkt in Hem.**' Jezus bedoelt ons te doen weten, dat de mens dan pas tot zijn recht komt als Hij dienstbaar en liefdevol is. Zo ook, in deze dienstbaarheid, doet de mens dan pas recht aan God die liefde is. Jezus legt het uit door te zeggen: "**Een nieuw gebod geef Ik u: gij moet elkaar liefhebben,**"

Over de noodzaak van liefde in de omgang tussen mensen zullen we het snel eens zijn. We zijn waarschijnlijk best tevreden over onszelf. Waren alle mensen maar eens zoals wij? Maar waarvandaan de vele conflicten en ruzies? In de volksmond zijn we daarentegen al snel bezig om onszelf goed te praten door aan te geven wat volgens ons een redelijke liefde is. We stellen al snel grenzen aan onze liefde. Zo hoeft de liefde, volgens ons, niet van één kant te komen. Of we zeggen: "Ik ben goed, maar niet gek.". Ze daarentegen heft beperkingen aan de liefde juist op. Daarom zegt Jezus: "**Een nieuw gebod geef Ik u.**" Wat is dan nieuw?

Liefde is een belangrijk christelijk woord. In dat ene woord kan men samenvatten, wat ons als christenen te doen staat. Maar liefde is helaas ook een versleten en soms dubbelzinnig woord geworden, dat tot gevaarlijke misverstanden aanleiding kan geven. Het staat voor het meest verhevene, dat in een mensenleven gestalte kan krijgen, maar helaas wordt het ook misbruikt voor het tegendeel. Zoveel egoïstisch zucht naar genot wordt met het woord liefde voorzien en goedgepraat. Het is duidelijk, dat wij de christelijke inhoud van het woord 'liefde' moeten beschermen en nader omschrijven. Jezus maakt dit duidelijk door het nieuwe aan het gebod te benadrukken. Hij zegt:

"Hebt elkaar lief, zoals ik u heb liefgehad." Het nieuwe is, dat Hij zichzelf tot norm en tot vorm van dit gebod maakt. Jezus heeft in zijn leven aan de liefde een bijzondere gestalte gegeven, want hij beperkt zich niet tot het zoete gevoel, dat wij liefde noemen. Hij spreekt niet over een 'redelijke' liefde. Hij heeft de liefde zelfs de vorm van het kruis gegeven. Hij heeft ons liefgehad met een meer dan menselijke liefde. De Franse denker Pascal zegt: 'Wil je liefhebben, bereid je dan voor op het lijden.' Uit eigen ervaring weten wij, dat liefde ook verdriet betekent. Wie niet liefheeft, heeft ook geen verdriet.

"zoals ik u heb liefgehad". Met deze kleine toevoeging geeft Jezus zijn opdracht tot liefde een bijzondere aanscherping.

In een ander verband heeft Jezus gezegd: **Hebt uw vijand lief en bidt voor wie u vervolgen.** Of: **Wie mijn volgeling wil zijn, moet zichzelf verloochenen.** Dat is nieuw voor ons. We hebben nog veel te doen. Amen.